

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Redakcija vsek dan
nadalj in praznikov.

Issued daily except Sun-
days and Holidays.

LETO—YEAR XVII.

Cena lista je 25.00. Entered as second-class matter January 28, 1917, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., pondeljek, 15. decembra (Dec. 15), 1924.

Subscription \$5.00
Yearly

Uredniški in upravniki
postroj: 2657 So.
Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 So. Lawndale Ave.
Telephone Lawndale 4622

STEV.—NUMBER 204

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

MATTHEW WOLL NAJBRŽ NASLEDI GOMPERSA.

Samuel Gompers, 42 let predsednik Ameriške delavske federacije in predsednik Panameriške delavske zveze, je umrl kakor je želel: na ameriških tleh in kot predsednik federacije. Delavstvo pokopuje svojega voditelja z velikimi častmi. Brzjavke sožalja prihajajo od vseh strani v Washington.

San Antonio, 14. dec. — Vlak trupom Samuela Gompersa, predsednika Ameriške delavske federacije, ki je umrl tu včeraj ujetrji, je odpeljan v Tarrytown, N. J., kjer bo pokojnik pokopan na pokopališču Sleepy Hollow. Pogreb se bo vrnil v četrtek ob devetih dopoldne.

Na železniških postajah, koder toči vlak s trupom Gompersa, prizrejo organizirani delavci ter njih odposlanci ovacije.

Washington, D. C. 15. dec. — Telo Samuel Gompersa bo prenešeno v glavni stan Ameriške delavske federacije, kakor hitro dosem sem in tu bo ležalo do torka, da 10:30 zvečer.

Washington, D. C. 13. dec. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, ki je danes zjutraj umrl v San Antoniu, bo pripeljan v Washington, kjer bo ležal na javnem mrtvskem odu. Čas pogreba še ni bilo določen. Deputacijski organizaciji skrom vse Amerike, Kandidate in Mehike pojdejo za pogrebom.

Brzjavke, ki izražajo sožalje, že prihajajo ekskutivi A. F. of L. iz vseh krajev ameriškega kontinenta kakor tudi iz Anglije, Nemčije, Francije in drugih dežel. Ena prvih brzjavk sožalje je postal mehiški predsednik Calles, čigar gost je bil Gompers, ko ga je napadla bolezni, ki mu je končala življenje. Calles in Luis Mornes sta zadnjino sredo osebno spremila Gompersa do posebnega vlaka, na katerega so ga nesli v nosilnici. Calles je pri slovesu pravil blazin pod Gompersovo glavo in izrekel upanje, da njevi prijatelj kmalu okreve.

Frank Morrison, tajnik federacije, ki je spremil Gompersa na pot iz Mexico Cityja do San Antonija, je svojemu staremu tovarišu zatisnil oči. Bil je pri njem do zadnjega trenotka.

Matthew Woll, prvi podpredsednik Ameriške delavske federacije, najbrž nasledi Gompersa do prihodnje konvenčije.

San Antonio, Texas, 13. dec. — Samuel Gompers je danes zjutraj ob štirih umrl. Sinoči, ki je bil pripeljan semkaj iz Lareda in polzen v posteljo v hotelu, mu je bilo boljše, toda le nekaj časa. Kmalu je začel zopet slabeti in skoraj polnoči je komaj še dihal. Zdravnik so se trudili na vse načine, da mu podaljšajo življenje, a zastonj.

Mehiška klima je ubila Gompersa. Že nekaj let jebolehal na Brightovi bolezni in srčni hib; pozneje je se pridružil še revmatizem. Od časa do časa je moral leži v posteljo, vključno temu je vtrajal in se silil z delom, ki je bilo ogromno. Na konvenciji v El Paso se je delal, kakor da ne čuti bolezni, dasi je vse na njem razdeloval, da ni več stari Gompers. Vcen je vtrajal, da se je izvoliti vnovič za predsednika in potem je odpotoval v Mexico City in ustoličenju predsednika Callessa in na zborovanje Panameriške delavske zveze, kateri je tudi bil predsednik.

To je bila ranj usodna pot. Mehiki podnebje je višje in zrak redkejši, ostrejši kakor na gorah.

Gompers je takoj začutil izpembo. Večkrat se je zgrudil v sedeževi, toda hotel je vtrajal in pokazati, da lahko prenega vse. Pojavilo se je vnetje epizode, ki je nazadnje plju. Najkrajši napad je prišel zadnjo sredo. Zdravnik so mu takoj rekli, da ne garantirajo ranj in da mora takoj zapustiti Mehiki. Mehiki predsednik Calles je storil vse, da tudi Gompersa smrti in mu olajša postopek.

Gompers je bil med vojno dvakrat v Evropi. Leta 1919. je bil na mirovni konferenci v Parizu in predsedoval je komisiji za mednarodno delo.

V teku svojega delovanja je pisal mnogo knjig in brošur o aktiven. Bil je tak, kakršna je povest Amerika. V tem osnučenem mu spomin.

Matthew Woll je bil glavni rednik posadskih okreter in zbor najboljših

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Delavske deputacije iz vse Amerike spremijo Gompersa k zadnjemu počitku.

Matthew Woll, prvi podpredsednik federacije, nasledi Gompersa.

Dr. Pinto v Omahi je naletel na odpor tudi pri svoji ženi.

Predsednik kooperativne dela v rudniku.

Stari imperijalistični časi se vračajo.

Po svetu.

Rusija nudi Franciji oljne koncesije za posojilo.

Herriot je še vedno bolan.

Vse vesti o izgonu Trockija iz Moskve so zanikane.

Tretja stranka se po- rodi v Chicagu.

Orednji odbor K.P.P.A. je sklenil, da se konvencija otvari 21. februarja v Chicagu.

Washington, D. C. 13. dec. — Orednji odbor Konference za progresivno politično akcijo je včeraj zaključil, da se sklene konvencija glede ustanovitve tretje stranke dne 21. februarja v Chicagu.

Na zadnji konvenciji Konference v Clevelandu, ko je bil nominiran La Follette za predsedniškega kandidata, je bilo sklenjeno, da se vrši zborovanje v januarju po volitvah, katero odloči, da li se ustanovi stalna tretja stranka. Razni razlogi so prisilili odbor, da je zborovanje preložil na februar.

Ko je Gompers začutil v Mehiki mestu, da se bliža konec, je prosil, naj ga brž odpeljejo domov, da umre na ameriških tleh. Ta želja se mu je izpolnila. Druga želja, katero je gojil, mu je tudi bila dovoljena. Umrl je kot predsednik Ameriške delavske federacije, katero je vodil 42 let. Prvič je bil izvoljen leta 1881. in potem izvzemši enkrat — vsake leto. Bil je domarni predsednik.

Gompersovo življenje je življenje Ameriške delavske federacije. Rodil se je v Angliji iz židovske rodbine in ko je bil star 13 let, je prišel v Ameriko. Začel je delati v tobačni tovarni in postal smotkar. Leta 1864. je organiziral unijo smotkarjev, ki se je imenovala "International Cigar Makers Union". Šest let je bil predsednik in tajnik te unije, ki je danes obstoji in katere član je bil do smrti. Kmalu se je pričel zanimati za širše delavsko gibanje in bil je aktivен v prvi ameriški strokovni organizaciji "Knights of Labor". Ko se je ta organizacija razbila, je vodil gibanje za novo in po njegovem prizadevanju se je ustanovila Ameriška delavska federacija, kateri jo predsedoval do leta 1881. neprerogoma, izvzemši leta 1894., ko je bil ruder John McBride eno leto predsednik.

Zastopniki šlemeščarskih bratovščin so glasovali proti sklicnemu konvenciju in proti vsakemu gibanju za tretjo stranko.

PETJE "BOŽJEGA PETRA"
POSTAL NAČELNIK DU-
HOBORCEV.

Nelson, B. C. — Peter Veregin, Jr., je postal vodja duhoborcev v Kanadi. Duhoboreci so obdržavali volitev ob grobu njegovega očeta, ki je bil ubit pri eksploziji na vlači v mesecu oktobra t. l. Njegova očeta so imenovali duhoboreci božjega Petra. Njega pa Petra božjega Petra. Zdaj tudi on dobiti naslov "božji Peter". Duhoboreci so čudna verska sekta. Včasih v najbolj ostri zimi zmečejo in strajgo bleko raz sebe in gredo in kat Krista. Ob takih trenotkih jih polovi policija in jih zapre za toliko časa, da jih mine verska blaznost.

20-LETNI MLADENIČ UMRL V
ELEKTRIČNEM STOLU.

Columbus, O. — 20-letni Aleksander Kusek iz Akrona je umrl v električnem stolu. Obsojen je bil na smrt, ker je bil svojo 13-letno ljubico. Dve minutki je učinkoval nanj električni tok, da so ga zdravniki proglašili mrtvim. Ob 1:06 so nanj izpustili električni tok, ob 1:08 pa je bil varen. Vse bolje se je sam v električni stol in odklonil vsako pomoč. Sel je v smrt, kadar da gre na svatbo.

"American Federationista", ki je uradno glasilo A. D. F.

Bil je dvakrat očenjen. Prva žena mu je umrla v 1919., kmalu potem, ko sta slavili zlato poroko.

S to je imel tri sinove in hčer, ki je umrla v Franciji kot bolnišča postrežnica med vojno. Leta 1921.

je se drugič očenil z Gertrudo Neuscheller, 38-letno učiteljico.

Godbe. Takrat mu je bilo 71 let.

Gompers je treba priznati, da je bil vse leta svojega delovanja dosleden, poten in neumorno aktiven. Bil je tak, kakršna je povest Amerike. V tem osnučenem mu spomin.

BANDITJE SO OBISKALI
BANKO.

Detroit, Mich. — Štirje banditje so posetili podružnico Detroitke banke in so odpeljali v svojem avtomobilu petinjak tisoč dolarjev.

PREDSEDNIK KOOPERATIVE DELA V ROVU.

ZADRUGA NE POZNA POSTO- PAČEV.

Vprav zadrževali rudnik pokazuje, kaj zmore delavstvo.

Cleveland, O. (Fed. Press.) — V državi Ohio se nahaja rudnik, ki nosi dobček, in v katerem vse lastniki in uradniki delajo. Prav tako rudnik je lastnikov, ki se zabavajo po letoviščih in zapravljajo profit, ki ga nosi rudnik. Edini odsotne, ki prejema svoj delež od rudnika, je banka, ki je posodila denar za to poizkuševanje. Predsednik premogokopne družbe gre vsaki dan v rudnik, ako je zdrav, kot drugi rudarji, in kopije prenosi.

Družba je poznana pod imenom Goat Hill Mining Co. in se nahaja v Bergholzu, O., blizu Zapadne Virginije. Rudnik je organiziran kooperativno. Vsak rudar ima delnico za \$2,600. Glavna značilnost družbe je, da je vse delničarji načrti na ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila vse tri leta poročena, predno je prišel najin prvi otrok. Moj doktor je takrat misil in delal grude. Jaz se mu samo amjem. To vprašanje morajo rešiti zakonodajni in sodelovalci s skupino, ki je vse načrte načrte.

"Dokler so prihajali napadi na manjši deli, ampak ko je začela napadati tudi njegova žena, je odnehal in zdaj molči.

"Ako dr. Pinto doseže svojo zahtevo, tedaj se bo moral tudi on ločiti od mene," je rekel njegova soprga med smehom. "Bila

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopis je na vredno.

Narodna: Zdajnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 na pod leto in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$8.00 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.50 na tri meseca, in za incognitivo \$2.00.

Nadav na vse, kar ima stik z Botom:

"PROSVETA"

2657-20 St. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$6.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v izdajaju n. pr. (Nov. 20-24) poleg vsega imena na zadova posnemti da vam je s tem dnevom potekla naravnina. Posnetko je pravo, da se vam ne ustavi list.

VELIKI SLADKORNI INTERESI SO IZGUBILI BITKO.

Zmagali so delaveci.

In zgodilo se je, kar je malo delavcev pričakovalo, da se izvrši, ki so poznali veliko moč Cuba Cane Sugar korporacije in žalostni položaj sladkornih delavcev na Kubi. Ta organiziranim delavcem nasprotna korporacija je bila prisiljena pripoznati organizacijo sladkornih delavcev, dasiravno sta jo podpirala kubanski predsednik in kubanski državni tajnik, ki sta grozila, da izženeta vse tujezemce s Kube, ki vodijo sladkorne delavce ali jim pomagajo na kateri način, da vztrajajo v stavki. Brzjavka v "Wall Street Journalu" pripoveduje, da so ameriški kapitalisti odnehal po pettedenski stavki.

Kako je to prišlo? Stavka je bila odrejena ob pravilnem času. Ako bi se stavka nadaljevala, bi šel predilek v nič, ker je bil tukaj čas, da se prične z mlenjem sladkornega trsta. Kapitalisti se niso upali zavlačevati stavko, kajti vsaki dan jim je postajalo jasneje, da pojde ves profit raken živžgat, ako še par tednov ne sklenejo miru s sladkornimi delavci. In tako se je mogočna in očabna denarna močja podala. Seveda ni tega storila, ne da bi mislila na maščevanje. Ampak za enkrat so zmagali delaveci.

Cuba Cane Sugar korporacija spada med največje kompanije, ki se pečajo s produkcijo sladkorja. Kapital je ameriški. Korporacija je poznana zaradi njenih velikih profitov, ki jih je napravila vsako leto na račun delavcev in konzumentov. Delavci so bili plačani slabo, produkt se je v primeri s proizvajalnimi stroški prodajal po visoki ceni.

Delavci so imeli dobre in izkušene voditelje, ki so znali pravilno voditi stavko. To pripoveduje brzjavka v glasilu — mamona.

Delavci so pričeli z ofenzivo v mesecu septembru v tovarnah Cuba Cane Sugar korporacije v provinci Camaguey, kjer se producira skoraj polovica sladkorja na Kubi. Preden se pripravi sladkorna tovarna za delo, je treba izvršiti precej dela, kajti ko prične z obratom, delajo noč in dan v nji. Veliko dela je bilo treba izvršiti v tovarnah v Molonu in v Velascu so gradili novo tovarno. Stavka je ustavila to delo. Trajala je pet tednov, podjetniki so se upirali, končno so pa morali odnehati, ker je bila tukaj nevarnost, da bo nemogoče obdelati predilek leta 1925.

Tako prizna kapitalistično glasilo, da so voditelji stavke pokazali veliko razuma in da so delavci zastavkali ob času, ki je bil za stavko ugoden.

Ko je bila Cuba Cane Sugar korporacija primorana priznati strokovno organizacijo sladkornih delavcev, so delavci razširili stavko. Začrtali so še v pet in trideset tovarnah. Kubanska vlada je krepko pomagala kompaniji proti delavcem. Dala je na razpolago vojaške čete, da so varovale tovarne in druga kompanijska posestva. Več španskih delavcev je bilo deportiranih, da ostršajo druge stavkarje. Kubanska vlada je grozila, da deportira še druge delavce in obljubila je javno, da bo ščitila stavkokaze.

Vsakemu delavcu je razumljivo, kaj je pomenila ta pomoč kubanske vlade za sladkorne interese, ki se spominja jeklarske stavke in stavk premogarjev. Vzlic temu so sladkorni interesi bili teperni.

Delavci se niso dali ostršati, akoravno je vladu pričela z izgoni delavcev in je popolnoma po nepotrebničem z vojaštvom zastrašila tovarne. Delavci so se pač zavedali, ako ostanejo doma in se zadrže mirno, da pride čas, ko bodo sladkorni kapitalisti še radi iskali spravo. Na provokacijah seveda ni manjkalo, ampak delavci se niso dali provocirati. Njih moč se je zrcalila v tem, da ostanejo doma in se zadrže mirno.

Sladkorne kapitaliste je sicer ta hladnokrvnost delavcev gnala v obup, radi bi videli, da nastanejo izgredi, da nastopi vojaška sila in s silo zatre stavko, pa se ni zgodilo nič. Dnevi so minili in ko so sladkorni kapitalisti spoznali, da se njih načrti ne obnesejo, so se moralni podati.

Ta stavka uči delavce, kdaj je treba zastavkati in kako se je treba obnašati v stavki, da štrajk konča z uspehom za štrajkujoče delavce.

SLIKE IZ NASELBIN.

Bridgeport, Ohio. — V tej okolici so slabe delavake razmere. Pred krajcem je bilo od nas poročano, da rudniki obratujejo vsaki dan, ampak hitro se je preobrnalo. Sedaj obratujejo samo po dva ali tri dni v tednu, enega so pa aprili za nedoločen čas, drugega pa na Elm Grov, W. Va., ki je oddaljen od tu kakih osmih milij. Na ta način je prillo popolnoma ob delo okoli 900 rudarjev. Lepo nam svete Coolidgeva prospetita.

Prav nič jih ne briga, če imajo za prelivjanje ali ne; s čim boll hranil sebe in družino čez zimo. Oni so že dobili svoje, da jim ne bo treba stradati in zmrzavati čez zimo. Mi pa lahko tudi poginem, če ne znamo drugače, njim je vseeno. Dela ne dobij tu v rovin za nobeno ceno. Razmere kaže so sedaj, že menda niso vlažne v okolici Bridgeporta. Obeta pa so še slabše. Pravijo, da bodo zaprli še nekaj rudnikov.

Rojakom nikakor ne svetujem, da bi hodili sem za delom in si s tem napravljali nepotrebne stroške. Delo se v rovin sploh ne dobi, o čemur sem dobro prepričan, ker sem sam bres posla kakor dosti drugih.

Veselica na korist dvorane na Zahvalni dan je dobro ispadla.

Udeležba je bila velika. Kakor

dajemo, se bo spomladi sgotovilo vse delo v spodnjih prostorih. Po-

tem bo dvorana res v ponos roja-

kom in celo naši naselbin. Odgo-

varjajo bo tudi vsakojakim pri-

reditvam. Tukajanje dramatsko

društvo Orel bo priredilo kar tri

igre za starega leta večer, namreč

"Carodejna brvnica" in "Za-

morce" v slovenskem, enodajan-

ko "Easy Terms" pa v angleš-

kem jeziku. Torej bo gotovo do-

ti smeha in zabave. Igre so vse

tri zelo mične in smačne. Zra-

ven bo tudi igrala prava sloven-

ska godba. Vstopina bo samo po

50c za moške in 25c za ženske.

Vabimo vas tukajanje rojake

kakor tudi iz bližnje okolice, da

se prireditve udeležite, kar ne bo

nikomur bolj. Prireditve prične ob-

sedmih svedov. Po igri bo prosti

zabava s plesom. Torej na svide-

nje v društveni dvorani dne 31.

decembra v Boydsville. — Joseph Hickey.

Staunton, Ill. — Dne 8. decembra je zadeba nosreda rojaka mr. in mrs. Joe Jerman. Desetletni junij sinček John, učencev tretega razreda in član mladinskega oddelka S. N. P. J. je bil na poti v šolo. Pri tem je padla nanj električna lica, napeljana za mestno luč. Padis mu je na ramo. Po nešrečju je doček zagrabil žico z roko in sunek ga je vrgej ob cementni tlak. Njegov brat, višek nešrečno, mu je hitro zbil žico iz rok. Prvo pomoč so nešrečnemu dečku nudili sosedje in sladkorni, na kar so ga odpeljali z brzjavikom v St. Francis bolnišnico v Lichfieldu, kjer je bil operiran 9. decembra. Odrezali so mu kazalec in sredine in mogoče mu bodo še palec. Tudi po hrbitu je slišom močno obigan.

Nesreča je kriva samo mestna

malomarnost. Mestna oblast je

bila dvakrat posvarjena, da pre-

ti nešreča, ali oblast se ni zmenila.

Dedkovska mati, ko je videla ne-

šrečo, je živila v nezavest, da ni

vedela, kam so ji odpeljali sina.

Družina Jerman je napredna in

vsi so daleč slovenske narodne

podporne organizacije. Izrekamo jim iskreno sodutje. — Foročvalec.

Pittsburgh, Pa. — Naznanjamо sorodnikom in prijateljem, da je po dolgi in mučni bolezni umrla naša nepozavna soprona, mati in sestra Frančiska Oblak. Pokojnica jebolehalo od meseca februarja in bila vedno v postelji. Umrila je petega decembra o poledini na svojem domu, 5335 Camelia St. Pittsburgh, v starosti 57 let.

Pokojnica je bila članica dru-

štva "Združeni Slovani", št. 118

S. N. P. J. V Ameriki je bivala

23 let. Pogreb se je vrnil v pen-

dilek dne 8. decembra dopoldne

na St. Mary pokopališču v Sharps-

burgu, Pa. Razum mene, svojega

soprona, zapušča tu tri odrasle

otroke in dva brata, v starem kra-

ju pa tri brate, Andreja, Johana in

Lovrenca.

Ker je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

prišli obiskat v velikem številu

in vseh delih postelji, kakor tudi na

mirvanem oduševljenju.

Zato je bila pokojnica zelo pri-

ljubljena pri svojih rojakinjih, so jo

Moderna organizacija je izgled za nepeh.

**NAJTI MODERNA INDUSTRIJU
ZAHTEVA MODERNO ORGA-
NIZACIJO.**

Dzaj občutijo pekovski delavci.

New York, N. Y. — August Burkhardt, tajnik organizacije amalgamated Food Workers' Union, je dejal, ko je razpravljal o delovanju organizacije pekovskih delavcev v pridružitve snujedege trudne, da "izprenembe v krušni industriji zahtevajo izprenembe v organiziranju pekovskih delavcev. Nova kompanija se snuje pod imenom "Continental Baking Corporation", v kateri se združita tri največji pekovski kompaniji: United Bakeries kompanija z ekspresnimi tovarnami in Ward Baking kompanija s širinjskimi tovarnami. Glavnica nove kompanije je bila pol milijarde dolarjev.

International Union of Confectionery and Bakery Workers', združena z Američko delavsko federacijo, je dolgo časa vodila svojo kampanjo posebno proti Ward kompaniji. Vsaka številka nekega oficijnega glasila je počela, da ta družba ni naklonjena organiziranemu delavstvu.

Devet podružnic te organizacije je izvojevalo v New Yorku 10-dnevno povisanje mezo in prisotje organizacije. Te združene podružnice pekovskih delavcev so se zložile s ofenzivo proti velikim pekovskim podjetjem. Temu gibanju se pridružijo podružnice v okraju Hudson, N. J., v katerem

je Jersey City.

Burkhardt meni, da so pred izbratom vojne peki kruh v malih skupinah, v katerih je delalo od tri do osem delavcev.

Bili so izvedeni deli in jih je bilo veliko, ki so organizirati. Poleg njih je bilo zaposlenih še nekaj vajencev in tekov. Te male delavnice so vsečina izginile. V delavnicah, ki so ostale, pečejo fine pecivo, ki je ali pa posebne vrste kruh kot židovski ali italijanski.

Deset odstotkov od teh ma-

li delavcev je zdaj organiziranih,

Ampak danes pečejo kruh večoma v tovarnah, nadaljuje Burkhardt, v katerih se poslužijo strojev pri delu. Unijo se bodo morali precej reorganizirati, tako bodo boste bili "nos krušnemu trstu. Krušna tovarna izdelava v eni ali vse tisoč hleb kruha, po-

buje pa samo ducat izvedenih pekovskih delavcev. Delavec za izdelavo testa nadzoruje stroj, ki deli testo, torej izvršuje aktuelno delo. On mora biti tudi vajenec dela, ampak ne tudi vajenec dela, ki se dolgočasno in ne vedo, kaj bi počeli.

Cirilka je postala prva častna članica tega kluba. Ah, kakana arca! In ko se je to zgodilo, je Cirilka povedala, da so Rusi že sestili sovjetskega režima in nekaj dne postane Rusija zopet monarhija. Člani kluba so jo poslušali z odmim ušesi in so počutili srčnim, da imajo "carinjo" v svoji sredi.

**"COPIERNIKI" SO ZABAVLJALI
PREDSEDNIKA.**

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge ne zahaja v gledališču. Seveda na prihaja iz puritanke družine. Tako so naj poročali listi ob času predsedniške kampanje.

On je bil tudi v drugih to-

varnah.

Fall River, Mass. — Tukajnjih tovarnarji imajo svojo lokalno organizacijo. Zdaj ta organizacija preiskuje poročilo, da bodo v vseh 121 tekstilnih tovarnah pridelki z delom. Izvezeti je baje samo pet. Ampak dosdaj niso nikjer drugje še pridelki z delom kot v podjetju Westamo Mills, v katerem je delo podivalo še skoraj več mesecov. Čazniki so poročali z debelim tiskom, da bo zaposljivih 20,000 tekstilnih delavcev. Lokalni tovarnarji menijo, da se na tem razglasom skrivajo. Kateri drugi motivi.

Božič, praznik miru, je pred durni. V cerkvah bodo pelji Slnava Boga v višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Ampak tekstilni delavci, njih šene in otroci bodo letos obhajali ta praznik miru s praznimi selodci.

**"COPIERNIKI" SO ZABAVLJALI
PREDSEDNIKA.**

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge ne zahaja v gledališču. Seveda na prihaja iz puritanke družine. Tako so naj poročali listi ob času predsedniške kampanje.

Ampak nekateri glumači pri-

dejo tudi v Bilo hišo. Tako je na

prvi "copernik" ali magik pripeljal s sabo kar tovorni avtomobil vsakovrstne ročopije, ki jo potrebuje pri svojih predstavah. Imel je s sabo tudi dva in dvajset po-

močnikov. Zabaval je predsednik.

Božič, praznik miru, je pred durni. V cerkvah bodo pelji Slnava Boga v višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Ampak tekstilni delavci, njih šene in otroci bodo letos obhajali ta praznik miru s praznimi selodci.

**FLORIDSKE OTOKI OSTANJU
VLADNA LASTNINA.**

Washington, D. C. — Vsi otoki v floridskih vodah ostanejo zvezna vladna lastnina. Vojni tajnik je svetoval, da se ti otoki ne prodajo zasebnikom. Odkar je Florida postala zimsko letovišče, je vrednost teh otokov poskodila, o katerih so zodili, da nimajo vrednosti.

Zari se sedijo v Mehiki.

Mexico City, 12. dec. — Mehiki konsul v Tokiju je obvestil zunanj urad, da preko tisoč ruskih družin, blivajočih v vzhodni Sibiriji, želi se naseliti v Mehiki.

Mehiška vlada je vprašala gover-

norcev raznih držav na svetu in ti

so odgovorili, da sprejemajo Rus-

ce.

OSTRIGE SIRIJO LEGAR.

Chicago, Ill. — V desetih dneh je umrl v Chicago šest oseb za legarjem. Vsi bolnikov je bilo

tri deset.

Zdravstveni komisar Herman

Bundessen izjavlja, da je največ

oseb zbolelo, ker so uživali ostri-

ge.

DEČEK JE UBIL DEKLICO.

Garden, N. J. — 16-letni Stanley Curtis, ki obiskuje šolo, je pristal, da je ubil 16-letno Betsy Rossovo, ki je hodila z njim v šolo. Najprvo je trdil deček, da se je dekel samo ustrelil. Končno je pristal, da se je spri z deklonom radi nestramnih podob, ki jih je imel pri sebi in v tem prepriku je ustrelil.

**III JAPONEC, AMPAK DO-
MAČIN.**

Los Angeles, Cal. — Riccardo

Stanicei, lokalni tolmach, je bil ro-

jen na Japonskem, toda njegov

starši so bili Italijani. Prisoli je

za državljaninski papir in sodnik je

odločil, da je havščki domačin,

ki mu je podelil drugi državljan-

ski papir in ga tako pregral z

morilskim državljanom.

**Teroristi napad na Japonec-a
premijera.**

Tokio, 13. dec. — "Nisi Ni"

javlja, da je policija pravozmo-

priča nekega Goto, ki je hotel

biti ministarski predsednik

in predstavnik.

**STOPIN POD NIJOLO V UU-
MINGU.**

Laramie, Wyo. — Sreda mino-

ta, dan je padla temperaturna

na Parku na 22 stopinj pod

ENE VRSTE PTIČI LESTE SKUPAJ.

Ustanovila se nova družba "viši pet sto".

New York, N. Y. — Zdaj je Amerika rešena, odkar je sem prisla Viktorija Feodorovna, podomače Cirilka, žena ruskoga "velikega kneza" Cirila, ki se je kar na svojo pest proglašil za ruskoga carja. V klubu, ki nosi študno ime "Monday Opera Club", so združeni še bolj študni ljudje, kot je ime. Ti ljudje ne opravljajo nobenega dela, ampak so vseeno izredno bogati in žive z sadov delavcev. Kljub temu jih pa mučijo strašne skrbi glede njih potomev. Oni želijo, da se člani kluba ženijo le med sabo, da se njih dolarska kri ne pometa s krvjo navadnih plebejev, ki garajo na polju in v industriji.

Kakor je žena William Astorja pred dva in trideset leti pripravila pojedino za štiri sto oseb, da takoj ustvari "viši pet sto" (postavček ali parazit), odkar je sem prisla nova carica, ki je postala carica po izreku in volji njenega moša Cirila.

Veste, evropska družba (postavček, parazit, modrokrvnik itd.) gleda prek oceana z vokljimi nadami na socialno življenje našega kreplkega novega naroda. Monday Opera Club pa mora dajati ton," so pojasnjevali časnikarskim poročevalcem, da razumejo to najnovejši dogodek med ljudmi, ki se dolgočasno in ne vedo, kaj bi počeli.

Cirilka je postala prva častna članica tega kluba. Ah, kakana arca! In ko se je to zgodilo, je Cirilka povedala, da so Rusi že sestili sovjetskega režima in nekaj dne postane Rusija zopet monarhija. Člani kluba so jo poslušali z odmim ušesi in so počutili srčnim, da imajo "carinjo" v svoji sredi.

**"COPIERNIKI" SO ZABAVLJALI
PREDSEDNIKA.**

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge ne zahaja v gledališču. Seveda na prihaja iz puritanke družine. Tako so naj poročali listi ob času predsedniške kampanje.

Ampak nekateri glumači pri-

dejo tudi v Bilo hišo. Tako je na

prvi "copernik" ali magik pripeljal s sabo kar tovorni avtomobil

vsakovrstne ročopije, ki jo potrebuje pri svojih predstavah. Imel je s sabo tudi dva in dvajset po-

močnikov. Zabaval je predsednik.

Božič, praznik miru, je pred durni. V cerkvah bodo pelji Slnava Boga v višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Ampak tekstilni delavci, njih šene in otroci bodo letos obhajali ta praznik miru s praznimi selodci.

**FLORIDSKE OTOKI OSTANJU
VLADNA LASTNINA.**

Washington, D. C. — Vsi otoki v floridskih vodah ostanejo zvezna vladna lastnina. Vojni tajnik je svetoval, da se ti otoki ne prodajo zasebnikom. Odkar je Florida postala zimsko letovišče, je vrednost teh otokov poskodila, o katerih so zodili, da nimajo vrednosti.

Zari se sedijo v Mehiki.

Mexico City, 12. dec. — Mehiki konsul v Tokiju je obvestil zunanj urad, da preko tisoč ruskih družin, blivajočih v vzhodni Sibiriji, želi se naseliti v Mehiki.

Mehiška vlada je vprašala gover-

norcev raznih držav na svetu in ti

so odgovorili, da sprejemajo Rus-

ce.

OSTRIGE SIRIJO LEGAR.

Chicago, Ill. — V desetih dneh je umrl v Chicago šest oseb za legarjem. Vsi bolnikov je bilo

tri deset.

Zdravstveni komisar Herman

Bundessen izjavlja, da je največ

oseb zbolelo, ker so uživali ostri-

ge.

DEČEK JE UBIL DEKLICO.

Garden, N. J. — 16-letni Stanley

Curtis, ki obiskuje šolo, je pristal, da je ubil 16-letno Betsy

Rossovo, ki je hodila z njim v šolo. Najprvo je trdil deček, da se je dekel samo ustrelil. Končno je pristal, da se je spri z deklonom radi nestramnih podob, ki jih je imel pri sebi in v tem prepriku je ustrelil.

**III JAPONEC, AMPAK DO-
MAČIN.**

Los Angeles, Cal. — Riccardo

Stanicei, lokalni tolmach, je bil ro-

jen na Japonskem, toda njegov

starši so bili Italijani. Prisoli je

za državljaninski papir in sodnik je

odločil, da je havščki domačin,

ki mu je podelil drugi državljan-

ski papir in ga tako pregral z

morilskim državljanom.

**Teroristi napad na Japonec-a
premijera.**

Tokio, 13. dec. — "Nisi Ni"

javlja, da je policija pravozmo-

priča nekega Goto, ki je hotel

biti ministarski predstavnik. Pe-

sti, ki je bilo povrnil

in sedemdeset prti. Te priče

so se izpolile, kakšno vratilo je

zadnjega razreda.

Kako so me izključili iz K.S.K.J.

Minilo je osem let. Čitatelji, mislim, da se bodo vseeno zanimali, posebno tisti, ki niso čitali tačnega dopisa, ki ga je priobabil Proletarec.

Predvsem bom povedal, da mi žal po K. S. K. J. le vesel sem bil takrat, kot sem še danes, ker sem pod okriljem prave matere S. N. P. J. za svoje dobre člane in članice.

H. K. S. K. J. sem pristopil kot mladenič triindvajsetih let, namreč k društvu svetnikov Cirila in Metoda na Evelethu, Minn. Po preselitvi v Chisholm sem vzevolj prestopni list k društvu Srca Jezusovega in bil reden član 12 let.

Leta 1915 me je doletela čast pri društvu, ko sem bil izvoljen za predsednika. Bila pa je to jara počastitev, ker ko sem prevzel predsedništvo, je bilo društvo bankrotno, da bi imelo kaj denarja v blagajni, še govorila ni. Bolniki, upravičeni do podpore, so zahtevali denar. Tako si je društvo izposodilo in ko sem prvič postal njega predsednik, je bilo v dolgovih okoli štiristo dolarjev globoko. Poleg tega so imeli trem bolnim članom plačati podporo za šest mesecev, katere mu je vsakemu šlo \$25 na mesec.

Pri seji sem predlagal, naj društvo reši, kako hočemo napraviti, da se bolniki izplačajo. Po dolgem razpravljanju je bilo torej zaključeno, da se naloži naklada za vsakega člana po \$3.50, ki jo mora plačati v treh mesecih. Po pretečenem letu smo torej bili brez dolga, pa še \$40 je ležalo

v blagajni. Članom sem se tekom prvega leta predsedovanja popolnoma prikupil, da so me tudi imeli za dobrega gospodarja pa poštenega tudi. Pri volitvah za leto 1916 sem bil torej ponovno izvoljen za predsednika.

Uspešna moja kariera pa je prišla h koncu v tistem letu. Med članstvom je nastal nesporazum med brati brata Krepsa, ki je šel z Chisholma v Montano in tam zbolel. Zahteval je podporo od nas, ki je bil do nje tudi upravičen. Čim je tajnik prečital njegovo pismo, se je oglasil na seji član:

"Kaj hočemo napraviti s tem človekom? Še ko je bil tu, je bil vedno bolan, kaj bo šele tam?" Hitler se je priglasil za njim drugi, da ga izključimo iz društva, pa mu ne bo treba dajati podpore.

Apeliral sem na bratstvo ter nagašal, da je Kreps v Montani tudi naš brat in vreden hitre podpore. Protivil sem se, da bi ga izključili v potrebi, ker bi bilo kričenja. Pa že se je oglasil drugi, da se strinja, naj Krebs izključimo, ker je bil zmerom bolan in bo zdaj še bolj, ko je v Montani; ponavljaj je tisto kot prvi in za njim je ponavljaj tretji, četrti, vsak se je "strinjal".

Vprašal sem, če je bil tudi takrat bolan, ko so ga vzeli v jednoto, pa so zanikali ter da je zdravniki izjavil, da je zdrav. Plesoval je tudi redno asessment. Ampak to ni zaledlo, hoteli so, da ga izključimo in nekdo je zahteval o tem glasovanje. Dobil je podporo, predlog večino glasov, pa so izključili člana, da mu ne bo treba plačevati podpore!

Udaril sem po mizi precej modno, kot se spodobi za predsednika in rekel takole: Dokler sem jaz

za predsednika, je zastonj vala izključitev. Zdaj, ko je prej dober član bolan in potreben podporo ter morda še postreže, ga izključujete. Udaril sem še enkrat po mizi in jim dal razumeti, da sem trden pri svojem zaključku.

Prišla je mržnja, zagrizenci so brskali po pravilih, kje bi se dobila točka, ki bi jih upravičevala, da brenejo lahko tudi svojega predsednika. Ampak jaz sem dobro vedel, naj odprejo pravila, kjer hočejo, da bodo že dobili razlog, da me lahko izključijo. Zato sem tudi dobro vedel, da me bodo. To se je zgodilo vseč tega, ker nisem daroval za cerkev, nisem hodil k maši in ne pošiljal svojih otrok v cerkev. Zatožili so me na jednotno, nakar sem dobil pismo od duhovnega vodja Črneta, registrirano pismo, v katerem mi je dal deset dni časa, da se spravim z jednoto in verjamem zopet v boga, ako hočem zopet postati vreden član društva Srca Jezusovega.

Gospodu Črnemu sem dal protiultimat. Pisal sem mu: Pravite, naj verjamem v boga. Da, verjamem, in sicer v ravno tistega o-kroglega kakor vi. Le zdi se mi, da vi verujete že mnogo trdnejše v tistega slatega v srebrnega boga kot jaz." Pisal sem pismo predsedniku jednote, kaj da to pomenu, da sem izključen za tako malenkost, in na poziv članov načrta društva mi je odgovoril nekako tako:

"Vi ne verjamete v cerkev in boga. Premislite, kdo zvezde včiga na nebuh in odkod solnce in luna vzhajate pa kam zahajata?"

S tem je bila zadava potlačena, jaz pa izključen od Kranjsko slovenske katoliške jednote. Pritožbe

niso pomagale prav nič, česar sem pa tudi vesel. — Joseph Ulrich, Chisholm, Minn.

J. S. Machar:

Roman starega gospoda.

Kartavel so zložili karte. Razgovarjali so se nato o igri, preštevali denar in se smeiali oškodovanemu.

Oni, ki mu je stari gospod gledal v karte, se je ozrl in ko je videl mesto poleg sebe prazno in na mizi izpito časo, je dejal: "A, gospod svetnik je že odišel."

"Kdo je ta gospod?" je vprašal eden igralec, "kakšen svetnik je to?"

"Poznam ga samo pod tem imenom," je odvrnil vprašani, "ne vem baš, ali je bil pri višjem sodišču ali pri finančnem ministrstvu, toda da je bil svetnik, vem gotovo. Živi v penziji in je skrajno ljubezniv gospod. Res prijazen fant!"

"Dovolite, gospod," se je čez trenutek magnil k meni, "vi ste videli, ko je bilo tu preje deklete, ki je prodajalo roputljice?"

Pokimal sem.

"Kot običajno, kot običajno," se je nasmehnil.

"Kaj je s to dvajsetico?" je vprašal sedaj tretji igralec.

"Oh, da je povest, cel roman," je dejal vačno vprašani in zamahnil z roko.

"Kar ven z bombo!" sta se oglasila oba tovariša hkrati.

Redoveden sem prisodel bližje.

"Dobro, povem na kratko," je izjavil prvi, "mnogo niti sam ne vem o stvari. Zadeva je sledi: Pred kakim desetimi leti je spoznal gospod svetnik takole raztrgan dekletce, ki je hodilo po goštih z redkvicami. Dejaj sem, da je gospod svetnik najljubeznejši človek in pri tem zelo bogat. Dekletce mu je bilo včer, gospod svetnik je jo vzel seboj. Prosim vas, za takega gospoda je to pač vseeno. Mesto da bi držal pes ali papigo, vzame rajo dete. Ljudemilost v pravem pomenu besede to aicer ni, toda v resnici je le dobro delo. Osamjena starost — a tako, nisem vam še povedal, da je bil gospod svetnik star samec brez rodbine in brez prijateljev — osamjena starost torej plaki človeka. Hoče imeti koga pri sebi."

"Osenil bi se naj," ga je prekinil eden poslušalec.

"Podakaj in nikar me ne moti!" ga je pokaral pripovedovalec. "Vzel je torej dekletce k sebi. To je egoizem, toda plemenit egoizem. Dekletce je dobilo oblačila, hodilo v šolo, učilo se glasovirja, pozneje plesov, posečalo s starim gospodom koncerte, gledališče, zabave — z eno besedo, ko da je njegova hčerka. Kratko: imela je osemnajst, devetnajst let, torej čas in doba, ko je prva želja vsakega dekleta: poročiti se. In kaj mislite?" se je obrnil na nas.

"Omožil jo je in ji dal do to sedaj poduti ko ded," je ugahnal eden.

"Ne, vzel jo je on sam," je odgovoril brezbrinjno drugi.

Pripovedovalec je prikimal.

"Vzel jo je. Živita skupaj že dve leti."

"In kaj potem? To vendar ni nikak roman, nima pravega konca. Romani se nekončujejo tako. Vsakdanja dogodivščina in nič ved"

"Sicer pa, kdo ve, kako bo stvar končala," je dejal drugi. "Clovek nikdar ne ve, kaj ga čaka."

Pozneje sem se večkrat sedeł s starim gospodom v oni gostilni. Razgovor z njim me je vedno zanimal.

Zima je minula. Pomlad je prihajala. Povajili so se prvi redkvicarji in dekletca s prvimi narčiščami in vijolicami. Stari gospod je vedno kupil šopek ga zavil v papir in ga zataknil v gumibonicu svojega površja ... Gotovo ga nene svoji ženici, sem si mislil ...

Prišel je maj. Kokati kostanji nad načim glavami so bili na gosto posejani z belimi cvetovi. Temnomodro nebo, polno blestečih zvezd se je bočilo nad nami v neizmerni višini.

Stari gospod je prišel onega večera zelo pozno. Bilo je že devet prej. Ko sem ga ugledal, sem vstal in ga pozdravil.

Ceden, dosedaj ne posman izraznjegovega obličja me je presenetil. Dobrevoljnost, ljubeznivosti dobrota — vse prej. Oči so zrle bolestno in obupano, ustne mu je krivlji neizredno trpk usmer, brke, sicer vedno polizane, so bile

razmršene in naježene. Komaj da mi je odizdravil in sedel.

Molčal je in tudi jaz sem molčal. Hitro je praznil čas. Enkrat se je zagledal v krasni obok nad seboj. Neopazeno sem se ozrl na njegove oči in sem videl, da so polne solz. Ko mímogrede je izvlekel robeč in si jih otr.

"Tu je nekak dim danes, oči me peko," je dejal suho in unočnik. Zrak je bil svež, dima ni bilo nujnega.

Hitro je popil in plačal. Vzel je klobuk in mi podal roko.

"Najbrže grem za kak tened v Trst," je pripomnil. Stisnil mi je roko in nágle odšel.

Čez čas je prišla dvojica, ki je onidan kartala. Sedla sta k meni.

"Revež gospod svetnik," se je oglasil eden, "ali že veste?" me je vprašal.

"Ničesar! Kaj se je zgodilo?" sem vprašal naglo.

"Eh, danes mu je ušla žena z nekim igračem ali pevcem. Govorove, da sta pobegnila nekam v Trst ali v Italijo. Ubolez, žal mi ga je."

Povedal sem, da je bil pred pol ure tu in da se tudi on odpelje zjutraj v Trst.

"Seveda za njo, revež!" je vzdihnil drugi. "Oj to ogabno žensko pleme!"

Sedli smo za mizo. Eden je pri tem zapazil na zemlji kos papirja, ga dvignil in vzel list iz ovitka. Napis je glasil: "Ljubljeni človek!"

"Ali je sedel gospod svetnik tu-kaj?" je vprašal najditelj.

"Da," sem dejal. "Pismo je govorovo njegovo in padlo mu je neopazeno na tla, ko je vzel robeč iz žepa."

Sosed je polglasno čital. Pismo me je osupnilo po svojem nenašvadnem slogu. Poslavljala se je od njega, ko hčerka od očeta. Zahvaljevala se mu je in ga prosila odpuščanja. Poslednjega stavka se dobesedno spominjam: "morad poginem kje v bedi, toda rada umrjem, ker umreti za ljubezen mora biti krasno. Poljubljam te, moj dragi, dobr očka . . ."

"No, tu imaš torej žalostni konec k onemu romanu," je dejal moj sosed, ko je prečital.

Minul je teden, stari gospod se ni vrnil. Minulo je štirinajst dni ... mesec ... dva meseca, trije ... nobenega glasu o njem.

V načrtu krogu so se pojavila različna mnenja. Morda se mu dobro godi v Trstu, morda je nekje poginil od gorja . . .

Na načrt veliko začudenje se je nekega večera nenadoma pojavit med nami. Toplega oktoberakega včeras. Prišel je zopet s svojimi ljubeznivimi očmi in večnim nasmehom okoli ustev. Lice pa je imel opaljeno ko cigan.

Podal nam je obe roki in sedel. Kar žarel je veselja nad svodenjem s starimi znanci.

Obruli smo ga z vprašanji, ne da bi se vedela le z besedo dotaknil one žalostne zadeve.

"Ja, gospodje, malo sem se zanudil, bil sem v Afriki," je odgovoril tako mirno, ko da govoril o sprehdru v Tivoliju.

"V Afriki?" smo se začudili.

Oni, ki je hrani zgubljeno pismo, ga je izvlekel iz žepa in ga dal staremu gospodu.

Pozorno sem zri na njegovo oči. Pogledal je na pismo in ga spoznal. Toda niti trenil ni in mirno ga je vtaknil v žep.

"To je od nje," je dejal čez trehutek mirno: "to sem pač takrat bil izgubil. Le škoda, da je nisem dosegel. Hotel bi samo videti, če je srečna. No morda je. Le škoda, da je nisem dosegel," je ponovil.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO IN ITALIJU.

Naše cene za pošiljanje dinarjev in lir so bile včeraj skupno s poštino, sledete:

500 Din.	\$ 8.20
1,000 Din.	\$ 16.85
2,500 Din.	\$ 40.00
5,000 Din.	\$ 79.50
10,000 Din.	\$ 158.00
100 Lir.	\$ 5.10
200 Lir.	\$ 9.85
500 Lir.	\$ 23.75
1000 Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljanjav nad 10,000 Din. ali nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menjata, dostikrat docela nepriskriveno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakazujejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POSILJAMO MITUDI V JUGOSLAVIJU IN SLOVENIJO KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČESARK

TO — 9th Ave., New York, N. Y.

"Nesel sem ji nekaj zlatov, morda česa potrebovala. Sem je dosegel — nisem je dosegel zato sem napravil izlet v ko . . ."